

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Вчена рада університету
протокол № ____
від « ____ » _____ 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи
гарант освітньої програми
зі спеціальності
032 Історія та археологія
кандидат історичних наук, доцент

Микола ТРУБЧАНІНОВ
« ____ » _____ 2024 р.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
«ІСТОРИЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ. ЄВРОПЕЙСТИКА»**

перший (бакалаврський)

(назва рівня вищої освіти)

бакалавр

(назва ступеня, що присвоюється)

галузь знань

03 Гуманітарні науки

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність

032 Історія та археологія

(код та найменування спеціальності)

Ректор Харківського національного
педагогічного університету імені
Г. С. Сковороди

Юрій БОЙЧУК

від « ____ » _____ 2024 р.

Харків – 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми
«Історія та археологія. Європейстика»

Проректор з навчально-наукової
роботи

_____ В. Борисов

Директор центру забезпечення
якості освіти

_____ І. Радченя

Гарант освітньої програми

_____ М. Трубчанінов

Декан факультету історії і права

_____ Л. Зеленська

Голови студентської ради
факультету історії і права

_____ О. Гусак

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

кафедрою всесвітньої історії
кафедрою історії України
кафедрою теорії і методики викладання суспільно-правових дисциплін
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією факультету історії і права
протокол №__ від «__» _____ 2024 р.
Вченою радою факультету протокол №_____ від «_____» _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради університету
протокол № __ від «_____» квітня 2024 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

Гарант освітньої програми:

Трубчанінов Микола Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії

Члени проектної групи:

1. **Бережна Світлана Вікторівна**, доктор філософських наук, професор, професор кафедри теорії і методики викладання суспільно-правових дисциплін, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності.
2. **Вороніна Марина Сергіївна** – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії.
3. **Мірошніченко Світлана Валентинівна**, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії.
4. **Олійник Олександр Миколайович** – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри суспільно-правових дисциплін і менеджменту освіти.
5. **Серяков Сергій Олегович** – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії.
6. **Мартинова Ірина Станіславівна** – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії України.
7. **Хомик Валерій Вікторович** - вчитель історії та правознавства, вчитель вищої кваліфікаційної категорії Гімназії №5 Звягельської міської ради в Житомирській області
8. **Бєлов Сергій Володимирович** - начальник відділу освіти, культури, спорту та молоді Малинівської селищної ради Чугуївського району Харківської області.

9. **Ющенко Вероніка Романівна**, здобувачка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 014.03 Середня освіта (Історія) факультету історії і права ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

**РЕЦЕНЗІЇ-ВІДГУКИ
зовнішніх стейкхолдерів:**

1.

2.

3. Музей

**1. 1. Профіль освітньої програми «Історія та археологія. Європеїстика»
зі спеціальності 032 Історія та археологія**

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди Факультет історії і права
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський)
Офіційна назва освітньої програми	Історія та археологія. Європеїстика
Освітня кваліфікація	Бакалавр освіти за спеціальністю «Історія та археологія», спеціалізацією «Європеїстика»
Професійна(і) кваліфікація(ї)	Історик, археолог, фахівець з європеїстики
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр історії та археології. Історик, археолог, фахівець з європеїстики.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень EQ-EHEA – 1 цикл EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2024 – 2028 рр. Із можливістю внесення змін або перегляду упродовж даного періоду
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2. Мета освітньої програми	
Підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі історії, археології та Європеїстики, який володіє фундаментальними, загальними та фаховими компетентностями. Підготовка фахівців, які здатні розв'язувати складні спеціалізовані та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії, археології та європеїстики. Забезпечити	

наукову і професійну (теоретичну та практичну) підготовку конкурентоспроможного компетентного фахівця, здатного реалізувати професійну діяльність історика, фахівця з європеїстики.

3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))

03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
Додаткова спеціалізація: «Європеїстика»
Об'єкт вивчення: минуле людства, України та інших країн світу в усіх його проявах.

Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері історії та археології.

професійна підготовка фахівців у сфері історії, археології та європеїстики, які на високому теоретичному і практичному рівнях володіють комплексом компетентностей і програмних результатів навчання, що забезпечують конкурентоспроможність на ринку праці, професійний і особистий саморозвиток і самовдосконалення.

Теоретичний зміст предметної області: становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять, які використовуються в процесі вивчення минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому періоді. Фахівець з європеїстики повинен володіти глибокими знаннями про всі країни Європи та вміти використовувати ці знання на практиці.

Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, система методів навчання історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін: словесні, інтерактивні, активні, інноваційні методи (компетентнісний, інтегрований, проектно-дослідницький метод) із залученням і використанням ІКТ, наочний метод, практичні методи, методи дистанційного навчання (навчання на основі відеоконференцій мобільних додатків), методи моніторингу педагогічної діяльності (опитування, спостереження, аналіз документації).

	<p>Використання проблемної, проектної, інформаційно-комунікативної, особистісно-орієнтованої, проблемної, ігрової технологій, технології візуальної комунікації.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання для освітнього процесу; і програмне забезпечення (навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle); бібліотечні ресурси та технології (електронні бібліотечно-довідкові ресурси, електронний архів-репозитарій); бази для проведення навчальних і виробничої практик (за договорами про співпрацю), системи електронних бібліотек та архівів; автоматизовані бібліотечно-інформаційні системи; системи опрацювання текстової та графічної інформації.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма має прикладну орієнтацію на фахову підготовку істориків, здатних генерувати нові ідеї та знання на базі сучасних досягнень науки.</p> <p>Спрямована на глибоку спеціальну підготовку фахівців в галузі історії та археології з акцентом вивчення історії Європи, працівників музейних, пам'яткоохоронних, архівних, освітніх закладів, державних установ та громадських організацій, ініціативних фахівців, фахівців в галузі європеїстики здатних генерувати нові ідеї та знання на базі сучасних досягнень науки, готових до безперервного і актуального навчання, на формування здатності до викладання інтегрованих курсів, реалізації основних принципів науки, готовності до самоосвіти і професійного зростання впродовж життя.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Професійна освіта зі спеціальності 032 Історія та археологія.</p> <p>Здобувачі освіти отримують знання про актуальні напрями історичної науки, цілі і цінності вищої історичної освіти. Спеціальна освіта в галузі історії та археології з фокусом на вивчення країн Європи. В процесі реалізації програми акцент робиться на дослідженні особливостей державотворчих процесів в країнах Центральної -Східної, Південно-Східної та Східної Європи-України, вивчає культури та історію повсякдення регіону з урахуванням новітніх досягнень сучасних гуманітарних та освітніх наук, а також до створення рівноправного і справедливого клімату, що сприяє навчанню всіх здобувачів, формуванню у них ключових компетентностей і ставлень, зокрема, і ключових громадянських та європоцентриських компетентностей, а також розвитку здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання. Фокусом програми є формування висококваліфікованого</p>

	<p>спеціаліста зі світової, української та Європейської історії, археології та історії ідентичності, фахівця в галузі музейної, пам'яткоохоронної, архівної справ.</p> <p>В процесі реалізації програми розкриваються основні етапи історичного становлення Європи з історії заселення континенту до сучасності; аналізуються міжнаціональні та міжнародні відносини, формується розуміння зв'язків між подіями минулого і сьогоденням соціокультурного простору Європи в поєднанні з історичним минулим та сьогоденним прагненням України.</p> <p>Ключові слова: бакалавр, історія, суспільствознавчі дисципліни, правова освіта, громадянська освіта, європеїстика, Європейські студії, історичні джерела, музейна та архівна справа, історіографія</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Особливості програми.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Посилена практична підготовка завдяки циклу навчальних (археологічна, етнографічна, музейно-архівна, пам'яткоохоронних та виробнича практика); – Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців, що володіють науковим інструментарієм для теоретичних досліджень та практичної діяльності історика/фахівця з європеїстики, дослідженні суспільно-політичних і соціокультурних реалій розвитку європейського простору. Акцент на освіченість, поглиблення і створення знань, здатність навчатися за індивідуальною освітньою траєкторією. – Програма спрямована на оволодіння фундаментальними знаннями історії, навичками наукового дослідження та практичної діяльності у архівно-джерелознавчій роботі, дослідженні суспільно-політичних і соціокультурних реалій розвитку європейського простору відповідно до європоцентристських інтеграційних процесів в Україні. – Програма виконується в активному дослідницькому середовищі на високому науково-методичному рівні. Освітня програма реалізується в умовах поєднання теоретичної та практичної підготовки. – Вибіркова складова дозволяє поглибити фахові знання із археології, всесвітньої історії, розвитку країн Центральної-Східної, Південно-Східної та Східної Європи-України або з дисциплін загального та професійного циклів з урахуванням індивідуальної траєкторії здобувачів.

	– Формування у здобувачів почуття активного громадянства, навичок планування та участі у соціально-освітніх, волонтерських, благодійних проєктах, студентському самоуправлінні тощо.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003:2010 бакалавр історії може працювати:</p> <p>2431.1 - Молодший науковий співробітник (архівна справа, музеєзнавство)</p> <p>2443.1 – Молодший науковий співробітник (історія)</p> <p>2443.2 Історик (консультант з питань історії)</p> <p>2443.2 Історик, історик (суспільні відносини)</p> <p>2442.2 – Археолог</p> <p>2442.2 Етнолог</p> <p>2442.1 Антрополог</p> <p>3414 – екскурсовод</p> <p>Бакалавр може займати посаду молодшого наукового співробітника в науково-дослідних інститутах, в органах державної адміністрації та громадських організацій, працівника музейного закладу, архівної установи; брати участь у розробці науково-дослідних проблем, працювати на посадах референта, молодшого наукового співробітника, в позаурядових організаціях та представництвах різноманітних установ ЄС, культурних та соціальних організаціях, офісах депутатів,.....</p>
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти. Крім того, здобувачі вищої освіти можуть продовжити своє навчання за програмою другого циклу за галуззю знань, що узгоджуються з отриманим дипломом бакалавра у навчальних закладах зарубіжних країн у відповідності до угод про співпрацю та обмін студентами.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання із формуванням критичного аналітичного мислення, навчання через практичну підготовку через реалізацію дослідницької діяльності, посилення гуманістичної спрямованості, формування системного підходу до аналізу складних фахових і соціальних ситуацій, реалізація концепції євроінтеграції України.</p> <p>Викладання здійснюється у вигляді традиційних (вступна, інформаційна, заключна оглядова) і нетрадиційних (проблемна,</p>

	<p>мультимедійна лекція, лекція із заздалегідь запланованими помилками, лекція-конференція, круглий стіл, бесіда, диспут, екскурсія, інтерактивна, бінарна) лекцій, семінарських занять (семінар-диспут, семінар із виступами студентів, міждисциплінарний, взаємонавчання, ділова гра, комбінований семінар,) навчальних (археологічна) та (етнологічна; музейно-архівна, виробнича практика). Також передбачена самостійна робота з можливістю консультацій з викладачем, e-Learning (навчання за допомогою Інтернету та мультимедіа) за окремими освітніми компонентами, індивідуальні заняття, групова проєктна робота.</p> <p>Дистанційне навчання та зв'язок із здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою платформи дистанційної освіти Moodle, месенджерів та соціальних мереж. Прямий відеозв'язок, проведення конференцій, лекцій, семінарів і онлайн-консультацій відбувається на платформі Google Meet, Zoom.</p>
Оцінювання	<p>Накопичувальна 100-бальна рейтингова система оцінювання навчальних досягнень здобувачів включає такі види контролю: вхідний (попередній), поточний (тематичний), модульний, підсумковий (семестровий контроль та підсумкова атестація) http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organisaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf</p> <p>Методи оцінювання: усне і письмове опитування, тестування, колоквиум, есе, доповідь з презентаціями, презентація та захист результатів індивідуальної/командної роботи, самооцінка тощо.</p> <p>Форми контролю: модульні контрольні роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання, тестування, заліки, звіти про практику, захист курсових робіт, усні й письмові іспити, комплексний кваліфікаційний іспит.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і</p>

	<p>технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК10. Здатність працювати в команді.</p>
<p>Спеціальні компетентності (СК)</p>	<p>СК1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.</p> <p>СК2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.</p> <p>СК3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.</p> <p>СК4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.</p> <p>СК5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).</p> <p>СК6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p>

	<p>СК7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.</p> <p>СК8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p> <p>СК9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.</p> <p>СК10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.</p> <p>СК11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.</p> <p>СК12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.</p> <p>СК13. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих, дослідницьких та навчальних контекстах.</p> <p>СК14. Здатність застосовувати у професійній діяльності особистісні якості (комунікативність, відповідальність, рефлексивність, здатність до самоаналізу і самоуправління, фахового зростання, підтримка загальноєвропейської цінностей).</p> <p>СК15. Здатність застосовувати сучасні методики та освітні технології для забезпечення ефективної діяльності в різних галузях історії і європеїстики.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН 1	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.
ПРН 2	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 3	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН 4	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 5	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПРН 6	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
ПРН 7	Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.
ПРН 8	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки. Розробляти Європейські грантівські проекти.
ПРН 9	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.
ПРН 10	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.
ПРН 11	Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
ПРН 12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.
ПРН 13	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
ПРН 14	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.
ПРН 15	Розуміти сутності, етапів та особливостей інтеграційних процесів у Європі, організаційних та правових засад Європейського Союзу, особливостей створення, діяльності різноманітних регіональних і міжрегіональних міжнародних організацій України на етапі вступу до ЄС.
ПРН 16	Здатність аналізувати специфіку кожної історичної епохи для країн Європи, розуміти загальні тенденції соціального розвитку міст Європи в історичній ретроспективі, розкривати питання історії повсякденності міст, робити висновки.
ПРН 17	Здатність до соціальної взаємодії, займати активну громадянську позицію та робити усвідомлений вибір в умовах сучасного політичного простору.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Керівник групи забезпечення та викладацький склад, який забезпечує реалізацію програми, відповідає вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для відповідного рівня ВО (Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 365 від 24.03.2021.</p> <p>Фахову підготовку здобувачів забезпечує професорсько-викладацький склад факультету історії і права – кафедри всесвітньої історії, кафедри історії України, кафедри теорії і методики викладання суспільно-правових дисциплін, кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії, кафедри філософії, а також інших профільних кафедр Університету – переважно доктори і кандидати наук.</p> <p>Усі викладачі, залучені до реалізації програми, є визнаними професіоналами із значним досвідом роботи (практичної, дослідницької, управлінської, інноваційної) та займаються удосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою навчальних посібників. Широка участь фахівців із практичним досвідом роботи у закладах середньої освіти забезпечує практико-орієнтованість освітньої програми.</p> <p>Науково-педагогічні працівники, відповідно до укладених графіків, пройшли підвищення кваліфікації та/або стажування в рамках реалізації стратегії розвитку кадрового потенціалу, а саме постійне підвищення рівня володіння іноземними мовами (англійська, польська) та рівня володіння цифровою грамотністю. На основі застосування сучасних технологій менеджменту якості впроваджена система оцінки викладачів здобувачами (наприклад, щорічне анонімне опитування «Викладач очима студентів», дослідження системи управління якістю діяльності університету серед здобувачів 4 року навчання тощо), яка використовується для підвищення ефективності роботи викладацького складу.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Приміщення для аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів мають достатню площу та інформаційно-комунікаційне технічне обладнання (мультимедійні засоби, SMART Board, комп'ютери, оснащені ліцензійними операційними системами та пакетами прикладного програмного забезпечення). У навчальний процес впроваджуються інформаційні та комунікаційні технології, зокрема дистанційне навчання на платформі Moodle. Функціонують комп'ютерні класи і точки бездротового інтернет-доступу.</p> <p>Учасники програми мають вільний доступ до фондів наукової бібліотеки, а також до електронного контенту – міжнародних</p>

	<p>наукових баз даних, електронних каталогів й архівів, веб-сайтів тощо.</p> <p>Для інтеграції навчального процесу та фахової діяльності підписані угоди про співробітництво із закладами середньої, фахової передвищої освіти міста Харкова й області.</p> <p>Бюджет програми: державне замовлення, кошти фізичних та юридичних осіб за навчання здобувачів та спонсорські кошти.</p> <p>Наявна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, пункти харчування, спортивні споруди, медичний пункт тощо), обладнання, за кількістю та якістю є достатніми для досягнення передбачених програмою цілей та відповідають технологічним вимогам до матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня ВО, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 365 від 24.03.2021.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Освітня програма забезпечена навчально-методичною документацією і матеріалами з усіх дисциплін циклу професійної підготовки, вибіркових навчальних дисциплін та видам практик. Реалізація ОП забезпечується доступом кожного здобувача до бази даних і бібліотечних фондів, які формуються за повним переліком дисциплін навчального плану зі спеціальності 032 Історія та археологія та спеціалізації Європеїстика. Кожен здобувач забезпечений доступом до мережі Інтернет, достатньою кількістю навчальних друкованих або електронних видань з кожної дисципліни професійного циклу і блоку вільного вибору здобувачів (включаючи електронні бази періодичних видань).</p> <p>Вільний доступ до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://ru.ac.kharkov.ua/ - точки бездротового доступу Інтернет; - Наукова бібліотека ХНПУ імені Г.С. Сковороди, читальні зали; - навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua/); - електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди https://dspace.hnpu.edu.ua/; - сайт наукових праць (http://nauka.hnpu.edu.ua/); - електронна бібліотека (http://lib.hnpu.edu.ua/); - навчально-методичні комплекси дисциплін; - програми практик. <p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає технологічним вимогам щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня ВО (Додатки 17-19 до Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №</p>

	1187 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 347 від 10.05.2018.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>У межах освітньої програми право на академічну мобільність реалізується на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, договорів між українськими закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами, між українськими й іноземними закладами освіти або їхніми основними структурними підрозділами</p> <p>Відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів ХНПУ імені Г.С.Сковороди» (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_aka_demichnu_mobilnist.pdf) здобувачі вищої освіти в межах програм внутрішньої академічної мобільності допускаються до освітнього процесу в закладі вищої освіти – партнері та мають права й обов'язки здобувачів вищої освіти українського закладу вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність.</p> <p>Співпраця здійснюється в межах договорів про співробітництво із Сумським державним педагогічним університетом імені А. С. Макаренка; Полтавським національним педагогічним університетом імені В. Г. Короленка; Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна; Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького; Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника; Харківським гуманітарним університетом «Народна українська академія»: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Nauka/Dogovor/ZVO/ZVO(nauka).pdf</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Згідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_poryadok_realisazii_prava_na_akadem_mob.pdf) зарахування результатів навчання в зарубіжному навчальному закладі є можливим за умови, коли зміст (очікувані результати навчання) навчальних дисциплін і практик та обсяг кредитів збігається не менш ніж на 75%.</p> <p>Партнерські відносини із зарубіжними університетами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - договір про наукову співпрацю і реалізацію програми академічної мобільності між історичним факультетом ХНПУ імені Г.С. Сковороди і факультетом історичних і педагогічних наук Вроцлавського університету (Польща) від 27.10.2011 р. (безстроковий термін) - угода про співпрацю та обмін науковими кадрами для проведення лекцій і реалізації програми академічної

	<p>мобільності між ХНПУ імені Г.С. Сковороди і Поморський університет в Слупську (Польща)</p> <ul style="list-style-type: none"> - угода про співпрацю та обмін науковими кадрами для проведення лекцій і реалізації програми академічної мобільності між ХНПУ імені Г.С. Сковороди Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Польща) (,,,,,,,,) - Меморандум про співпрацю між Університетом Кардіфф Метрополітен (Cardiff Metropolitan University) та ХНПУ імені Г.С. Сковороди (липень 2022 року). http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Centr_mijnarod_spiv/Ugoda/Mignarodna_spivpratsja_KhNPU.pdf. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Centr_mijnarod_spiv/Ugoda/Mignarodna_spivpratsja_KhNPU.pdf.
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Ліцензією передбачається підготовка іноземців та осіб без громадянства у межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.</p>

2. Структурно-логічна схема

2.1 Перелік освітніх компонент (ОК)

ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти / курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумко вого контрол ю
1	2	3	4
Цикл загальної підготовки			
	Гуманітарна підготовка		
ОК 1	Соціологія та політологія	3	<i>іспит</i>
ОК 2	Філософія	3	<i>іспит</i>
ОК 3	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	<i>іспит</i>
ОК 4	Психологія	3	<i>залік</i>
ОК 5	Основи економічної теорії	3	<i>іспит</i>
ОК 6	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	<i>залік</i>
Усього		21	
Цикл професійної підготовки			
ОК 7	Археологія	6	<i>іспит</i>
ОК 8	Спеціальні історичні дисципліни	3	<i>залік</i>
ОК 9	Історична географія України	3	<i>залік</i>
ОК 10	Історія світової культури	3	<i>залік</i>
ОК 11	Етнологія	3	<i>залік</i>
ОК 12	Джерелознавство та історіографія історії Європи	4	<i>іспит</i>
ОК 13	Давня і середньовічна історія України	3	<i>іспит</i>
ОК 14	Соціальна антропологія	3	<i>іспит</i>
ОК 15	Історія України ранньомодерної доби (сер XVII-XVIIIст).	4	<i>іспит</i>
ОК 16	Історія України XIXст – початку XXст	3	<i>іспит</i>
ОК 17	Новітня історія України XX- XXI ст.	4	<i>іспит</i>
ОК 18	Історія стародавнього сходу	3	<i>залік</i>
ОК 19	Середньовічна історія Західної цивілізації	4	<i>іспит</i>
ОК 20	Євроінтеграційні процеси та право ЄС	4	<i>іспит</i>
ОК 21	Історія античної цивілізації (греція, Рим, Елліністичні країни)	3	<i>іспит</i>
ОК 22	Історія європейської ментальності	3	<i>залік</i>
ОК 23	Охорона культурної спадщини: світовий та український досвід	3	<i>іспит</i>
ОК 24	Історія української культури	3	<i>іспит</i>
ОК 25	Методологія наукових (Історичних) досліджень	3	<i>залік</i>
ОК 26	Історія країн Центрально -Східної Європи середніх віків та нового часу	4	<i>іспит</i>
ОК 27	Історію державотворення європейської цивілізації	3	<i>залік</i>
ОК 28	Історія науки і техніки в країнах Центрально-Східної Європи і України у XIX-XXIст	3	<i>залік</i>

ОК 29	Об'єднавчі тенденції в історично розвитку Європи в продовж століть.	3	залік
ОК 30	Історія слов'янських народів	8	іспит
ОК 31	Історія країн Центрально-Східної Європи ХХ- по ХХІ ст.	4	залік
ОК 32	Історіографія всесвітньої історії	4	іспит
ОК 33	Нова і новітня історія країн Азії та Африки	5	іспит
ОК 34	Громадянське суспільство: європейський контекст	3	залік
ОК 35	Інституціо-правові основи Європейського Союзу	3	іспит
ОК 36	Україна у європейському інтеграційному процесі	3	іспит
ОК 37	Історичне краєзнавство, музеєзнавство та архівознавство	5	іспит
ОК 38	Археологія України	3	іспит
ОК 39	Історія міст Європи (міска історія)	3	іспит
ОК 40	Історія повсякденності Європи	3	іспит
ОК 41	Глобалізаційні процеси в Центральноевропейському регіоні ХХ- поч ХХІст.	3	залік
ОК 42	Нова і новітня історія Європи і Америки	3	іспит
ОК 43	Джерелознавство та історіографія історії України	4	
ОК 44	Курсова робота із історії України	3	
ОК 45	Курсова з всесвітньої історії	3	
	Усього	138	
Цикл дисциплін вільного вибору здобувача			
Дисципліни за вибором здобувача		60	
Усього		60	
Практична підготовка			
ОК 46	Музейно-архівна практика	4,5	
ОК 47	Історична (етнографічна)	4,5	
ОК 48	Виробнича практика (Практика з європеїстики)	6	
ОК 49	Навчально-польова (археологічна) практика	6	
Усього		21	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		180	
Загальний обсяг вибірових компонентів		60	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

1 рік навчання		2 рік навчання		3 рік навчання		4 рік навчання	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
Філософія	Іноземна мова (запрофесійним спрямуванням)	Джерелознавство та історіографія історії України	Джерелознавство та історіографія Європи	Методологія наукових (історичних) досліджень	Нова і новітня історія Європи і Америки	Нова і новітня історія країн Азії та Африки	Історія країн ЦСЄ ХХ-ХХІ ст.
Психологія	Спеціальні історичні дисципліни	Соціологія та політологія	Основи економічної теорії	Історія світової культури	Новітня історія України ХХ - ХХІ ст.	Охорона культурної спадщини: світовий та український досвід	Інституційно-правові основи Європейського союзу
Археологія України та Європи	Українська мова	Соціальна антропологія	Історична географія України	Історіографія всесвітньої історії	Методика навчання історії	Історія міст Європи (міська історія)	Історія повсякдення Європи
Давня і середньовічна історія України	Історія України ранньомодерної доби (сер XVII – XVIII ст.)	Середньовічна історія Західної цивілізації	Етнологія	Об'єднанні тенденції в історичному розвитку Європи в продовж століть	Історія науки і техніки в країнах ЦСЄ і України у ХІХ -ХХІст	Історія релігій	Євроінтеграційні процеси та право Європи
Історія античної цивілізації	Історія стародавнього сходу	Історія країн ЦСЄ середніх віків та нового часу	Історія України ХІХ -поч. ХХст.	Історія Європейської ментальності	Громадянське суспільство: європейський контекст	Історія української культури	
Історія слов'янських народів	Історія слов'янських народів	Історія слов'янських народів	Історичне краєзнавство, музеєзнавство та архівознавство	Україна у європейському інтеграційному процесі			
Історію державотворення європейської цивілізації	Навчально-польова (археологічна) практика	Курсова робота з історії України	Музейно-архівна практика	Етнографічна практика	Курсова робота з всесвітньої історії	Виробнича (практика з європейцями)	

Матриця відповідності компетентностей програмним результатам навчання

	І К	З К 0 1	З К 0 2	З К 0 3	З К 0 4	З К 0 5	З К 0 6	З К 0 7	З К 0 8	ЗК 09	З К 1 0	С К 0 1	С К 0 2	С К 0 3	С К 0 4	С К 0 5	С К 0 6	С К 0 7	С К 0 8	С К 0 9	С К 1 0	С К 1 1	С К 1 2	С К 1 3	С К 1 4	С К 1 5
ПРН 1	•	•					•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ПРН 2	•		•				•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•		•	•				
ПРН 3	•						•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ПРН 4	•			•			•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•					
ПРН 5	•				•		•	•				•	•	•	•	•	•			•	•					
ПРН 6	•		•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•			
ПРН 7	•			•			•	•	•	•		•	•	•	•	•	•			•	•	•	•			
ПРН 8	•			•	•	•	•	•	•		•	•	•			•	•	•			•	•			•	•
ПРН 9	•		•			•	•	•	•	•	•			•					•	•	•					•
ПРН 10	•				•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•			•		•	•			•
ПРН 11	•				•	•		•	•		•	•	•	•			•		•		•	•	•			
ПРН 12	•	•				•				•		•	•	•		•		•	•		•			•	•	
ПРН 13	•					•	•			•	•	•	•		•	•	•		•		•	•		•	•	
ПРН 14	•						•	•	•	•	•	•			•	•					•	•	•	•	•	•
ПРН 15	•	•	•	•	•	•	•		•	•		•			•			•		•		•		•	•	

ПРН 16	•			•	•	•	•		•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН 17	•	•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	•				•	•			•	•	•		

ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності, ПРН – програмні результати навчання

Матриця відповідності освітніх компонент програмним компетентностям

	І К	З К 0 1	З К 0 2	З К 0 3	З К 0 4	З К 0 5	З К 0 6	З К 0 7	З К 0 8	ЗК 09	З К 1 0	С К 0 1	С К 0 2	С К 0 3	С К 0 4	С К 0 5	С К 0 6	С К 0 7	С К 0 8	С К 0 9	С К 1 0	С К 1 1	С К 1 2	С К 1 3	С К 1 4	С К 1 5
ОК 1	•	•		•	•		•	•	•	•										•						
ОК 2	•	•	•	•	•		•	•		•		•	•	•	•	•				•						
ОК 3	•			•	•		•	•	•	•	•									•		•				
ОК 4	•	•					•													•					•	•

OK 5	•			•	•		•	•	•	•		•						•							
OK 6	•			•	•		•	•		•								•		•					
OK 7	•		•	•	•	•	•	•	•	•		•				•	•					•	•		
OK 8	•			•	•		•	•		•		•				•	•			•	•				
OK 9	•			•	•		•	•		•		•													
OK 10	•		•	•	•		•	•		•		•													
OK 11	•			•	•		•	•		•							•		•		•	•			•
OK 12	•			•	•		•	•		•		•	•	•		•	•			•					
OK 13	•			•	•		•	•		•		•	•												
OK 14	•			•	•		•	•		•									•						
OK 15	•			•	•		•	•		•		•	•												
OK 16	•			•	•		•	•		•		•	•												
OK 17	•			•	•		•	•		•		•	•												
OK 18	•			•	•		•	•		•		•	•												
OK 19	•			•	•		•	•		•		•													
OK 20	•	•		•	•		•	•		•		•	•												
OK 21	•			•	•		•	•		•		•	•												
OK 22	•	•		•	•		•	•		•		•													
OK 23	•		•	•	•		•	•	•	•						•	•	•						•	•

OK 43													
OK 44
OK 45
OK 46
OK 47
OK 48
OK 49

ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності, ОК – обов’язкові освітні компоненти

Матриця відповідності освітніх компонент програмним результатам навчання

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17
OK 1	
OK 2			
OK 3				
OK 4										
OK 5					.			.							.		
OK 6				
OK 7	

OK 27		•	•	•	•	•	•	•	•								
OK 28	•	•	•	•	•	•	•										
OK 29	•	•	•	•	•	•	•						•	•	•		
OK 30	•	•	•	•	•	•	•										
OK 31	•	•	•	•	•	•	•									•	
OK 32	•	•	•	•	•	•	•						•		•		
OK 33	•	•	•	•	•	•	•										
OK 34			•	•	•	•		•					•		•	•	
OK 35			•	•	•												
OK 36		•	•	•	•	•	•						•	•			•
OK 37	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•			
OK 38	•	•	•	•	•	•	•						•				
OK 39	•	•	•	•	•	•	•						•	•	•		
OK 40	•	•	•	•	•	•	•							•	•		
OK 41	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•			•	
OK 42	•	•	•	•	•	•	•									•	•
OK 43	•	•	•	•	•	•	•	•	•								
OK 44	•	•	•	•	•	•	•				•					•	•
OK 45	•	•	•	•	•	•	•				•						•

OK 46	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•		•			
OK 47	•	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•			
OK 48	•	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	•
OK 49	•	•	•	•	•	•	•	•			•			•		•	

ПРН – програмні результати навчання, ОК – обов’язкові освітні компоненти